

Tarptautinė teisė

Tarptautinė teisė – tai teisės normos, kurias valstybės arba tautos pripažino privalomomis savo tarpusavio santykiams, taip pat santykiams su tarptautinėmis organizacijomis. Tarptautinė teisė paprastai įtraukiama į susitarimus tarp suverenių valstybių ir (arba) kyla iš tokių susitarimų.

Sritys

Sąvoka „tarptautinė teisė“ gali būti apibūdinamos dvi teisės disciplinos:

- Tarptautinė viešoji teisė: ji reglamentuoja santykius tarp valstybių ir tarptautinių organizacijų, veikiančių tokiose srityse kaip žmogaus teisės, sutarčių teisė, jūrų teisė, tarptautinė baudžiamoji teisė ir tarptautinė humanitarinė teisė.
- Tarptautinė privatinė teisė (arba įstatymų kolizija) – procesinių teisės normų visuma, nustatanti, kuri teisės sistema reglamentuoja tam tikrą ginčą ir kurios valstybės teisė tam ginčui taikoma. Šios normos galioja tada, kai teisinis ginčas susijęs su koku nors tarpvalstybiniu aspektu, pavyzdžiui, sutartis sudaryta tarp šalių, esančių skirtingose valstybėse, arba kai tarpvalstybinis aspektas pasireiškia kelių jurisdikcijų šalyje.

Ryšys su Europos Sąjungos (ES) teise

Nors **ES teisė** gali būti laikoma tam tikra tarptautinės teisės forma, ES teisei bazei būdingi tam tikri bruožai, kurių paprastai nerasime tarptautinėje teisėje. ES teisės garantuojamomis teisėmis piliečiai gali remtis ES valstybių narių teismuose, o pagal tarptautinę teisę jie paprastai gali kreiptis tik tuo atveju, jeigu tarptautinės teisės nuostatos perkeltos į nacionalinę teisę. Be to, ES teisė dažniausiai turi pirmenybę prieš ES valstybių narių teisę. Todėl šiame portale ES teisė ir tarptautinė teisė aprašytos atskiruose puslapiuose.

Šaltiniai ir duomenų bazės

Tarptautinė teisė iš esmės įtvirtinta tarptautiniuose susitarimuose ir konvencijose, taip pat yra nustatytos bendrai pripažintos vertybės, standartai ir principai, kurie nebūtinai turi būti detalai minimi kokiame nors susitarime. Tarptautiniai susitarimai gali būti dvišaliai (t. y. tarp dviejų suverenių valstybių) arba daugiašaliai (t. y. tarp daugiau kaip dviejų valstybių). Labai dažnai jie rengiami ir dėl jų deramasi tarptautinėje organizacijoje, pavyzdžiui, [JT Jungtinėse Tautose \(JT\)](#), [Europos Taryboje](#) ir daugelyje kitų. Svarbus tarptautinės teisės šaltinis yra ir tarptautinių teismų praktika.

Esti daug viešai pasiekiamų informacijos apie tarptautinę teisę šaltinių. Kai kurie iš jų:

- [JT sutarčių rinkinys](#),
- [JT. Žmogaus teisių teisė](#),
- Europos Taryba. [Konvencijos](#): žmogaus teisės, demokratija, teismų bendradarbiavimas,
- [Tarptautinė jūrų organizacija \(TJO\)](#): jūrų teisė
- [Tarptautinė civilinės būklės komisija \(TCBK\)](#),
- [Pasaulio prekybos organizacija \(PPO\)](#): tarptautinė komercinė teisė,
- [Europos laisvosios prekybos asociacija \(ELPA\)](#) ir [Europos ekonominė erdvė \(EEE\)](#),
- Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija (EBPO). [Kovos su korupcija konvencija](#),
- Amerikos teisininkų draugijos [Tarptautinės teisės elektroninės informacijos sistema \(EISIL\)](#),
- HG.org [Tarptautinės teisės vadovas](#),

- [Hagos konferencija](#) dėl tarptautinės privatinės teisės (HKTPT): čia rasite šios srities konvencijų ir susitarimų, taip pat specializuotos informacijos skyrių apie užsienyje skirtų naudoti dokumentų legalizavimą („[apostilę](#)“), dokumentų įteikimą, vaikų grobimą ir įsivaikinimą.

Be to, Jungtinės Tautos įsteigė [Tarptautinės teisės komisiją](#). Jos uždutis – skatinti pažangią tarptautinės teisės raidą ir jos kodifikavimą. Šiuo tikslu ji skelbia studijas ir tyrimus, renka precedentus ir rengia naujų sutarčių projektus. Tarptautinės teisės komisijos darbo rezultatas – kelios svarbios sutartys ir kiti esminiai tarptautinės teisės darbai.

Šį puslapį tvarko Europos Komisija. Šiame tinklalapyje pateikta informacija nebūtinai atitinka Europos Komisijos oficialią poziciją. Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą informaciją arba duomenis. Informacija apie ES tinklalapių autorių teises pateikiama teisiniame pranešime.

Komisija šiuo metu atnaujina šios svetainės turinio elementus, susijusius su Jungtinės Karalystės išstojimu iš Europos Sąjungos. Jeigu svetainės turinys dar neatspindi Jungtinės Karalystės išstojimo fakto, toks neatitikimas yra netyčinis ir bus ištaisytas.

Paskutinis naujinimas: 01/02/2020